

WYNIKI PRODUKCYJNE PASTWISKOWEGO OPASU BUHAJKÓW

Władysław Zalewski, Kazimierz Kamieniecki

Akademia Rolnicza w Lublinie

Instytut Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej

Wyniki opasania zwierząt w decydującym stopniu uzależnione są od sposobu żywienia jak i rodzaju zadawanych pasz. Dlatego też w opasie specjalizują się w zasadzie gospodarstwa posiadające źródła taniej paszy. Są to gospodarstwa z dostateczną powierzchnią użytków zielonych lub też wykorzystujące nadające się na paszę produkty uboczne przemysłu rolno-spożywczego.

Jeżeli chodzi o użytki zielone, to nie zawsze plony z nich są we właściwy sposób wykorzystywane. Dość często za podstawową paszę uważa się siano zarówno w okresie żywienia zimowego jak i letniego, przeznaczając na jego produkcję cały areal użytków zielonych. Nie docenia się natomiast przy opasie bydła wysokiej wartości i przydatności sianokiszzonek i kiszzonek, jak również wypasu pastwiskowego.

Wypas bydła na użytkach zielonych odpowiednio pielęgnowanych i nawożonych gwarantuje utrzymanie zwierząt przez okres około pół roku na najtańszym rodzaju paszy, czyniąc opas tego rodzaju jednym z najbardziej opłacalnych.

MATERIAŁ I METODA BADAŃ

Doświadczenie przeprowadzono w 1972 r. w PGR Hańsk pow. Włodawa na 56 buhajkach rasy nizinnej czarno-białej. Buhajki zakupiono w Centrali Przemysłu Mięsnego przy przeciętnym ciężarze 90,1 kg i wieku 2-3 miesięcy.

Przez okres miesiąca od chwili zakupu cielęta karmiono MlekoPANEM i pójłem z siemienia lnianego oraz mieszanką C i sianem łąkowym. Następnie do wieku 5-6 miesięcy buhajki otrzymywały mieszankę C i siano.

Po okresie odchowu buhajki wypasano na pastwisku w jednym stadzie. Traktowano je jednak jako dwie grupy, gdyż terminy rozpoczęcia wypasu były różne. Wypasanie grupy I, liczącej 23 sztuki, rozpoczęto 10 maja. Średni ciężar początkowy zwierząt w tym czasie wynosił 138,9 kg. Grupę II, w liczbie 33 sztuki, zaczęto wypasać od dnia 3 lipca przy średnim ciężarze buhajków 163,4 kg.

Wypas prowadzono na pastwisku kwaterowym o powierzchni 6,0 ha, stosując ogrodzenie elektryczne. Rotacja wypasu była 5-krotna. Przy każdej rotacji prowadzono wycenę pastwiska. Plon zielonej masy określono na 315 q/ha, a wykorzystanie runi pastwiskowej przez zwierzęta — 74%. Należy nadmienić, że pastwisko było średniej jakości.

Buhajki pobierały dziennie 15-22 kg zielonki. Ponadto przez cały okres wypasu dostawały po 2 kg łusek owsianych. Na początku wypasu (w maju w grupie I i w czerwcu w grupie II) oraz w miesiącu wrześniu (kiedy odrost trawy był słabszy) stosowano dodatek pasz treściwych w wysokości 1 kg na sztukę dziennie. W październiku dodatek ten wynosił 2 kg na sztukę dziennie. Głównie skarmiano mieszankę treściwą C, jednak w czasie chwilowych jej braków stosowano inne mieszanki treściwe.

Wodę do picia jak i pasze treściwe zadawano do specjalnie wykonanych żłobów, które były ustawione na pastwisku.

Ogólne zużycie pasz w okresie pastwiskowym (średnio na 1 sztukę) podano w tabeli 1. Zielonka pobrana na pastwisku stanowiła 75-78% pobranych ogółem jednostek owsianych.

Tabela 1

Zużycie pasz w okresie pastwiskowym średnio na 1 buhajka

Rodzaj paszy	Grupa I			Grupa II		
	zużycie paszy (kg)	zużycie jednostek owsianych		zużycie paszy (kg)	zużycie jednostek owsianych	
		ogółem	%		ogółem	%
Pastwisko	2 775,0	499,50	75,2	2 620,0	471,60	78,6
Łuski owsa	271,6	78,76	11,9	254,0	73,66	12,3
Mieszanki treściwe	89,8	85,94	12,9	55,3	54,41	9,1
Razem		664,20	100,0		599,67	100,0

Występujące różnice pomiędzy grupami I i II w pobraniu poszczególnych rodzajów pasz są niewielkie. Nie należy się więc dopatrywać z tego tytułu różnic w końcowych wynikach opasania.

Opas pastwiskowy zakończono 18 października uzyskując następujący średni ciężar końcowy buhajków: w grupie I — 239,4 kg, natomiast w grupie II — 226,4 kg. Przez cały okres pastwiskowy stosowano wypas całodobowy.

OMÓWIENIE WYNIKÓW

Jakkolwiek wyniki odchowu oraz żywienia pastwiskowego buhajków były jednakowe, a ciężar początkowy wyrównany, to wyniki końcowe w grupach uzyskano różne (tab. 2).

Buhajki grupy I rozpoczynające wypas w terminie wcześniejszym uzyskały wyniki korzystniejsze od buhajków grupy II. Grupa I uzyskałaienne przyrosty o około 150 g wyższe w stosunku do grupy II, zaś koszt paszy zużytej na przyrost

Tabela 2

Koszty pasz i zużycie składników pokarmowych na przyrost 1 kg wagi żywej buhajków w badanych grupach na tle przyrostów dobowych w okresie wypasu pastwiskowego

Miesiące	Grupa I				Grupa II			
	przyrost dobowy (g)	koszt paszy na 1 kg przyrostu (zł)	zużycie na 1 kg przyrostu		przyrost dobowy (g)	koszt paszy na 1 kg przyrostu (zł)	zużycie na 1 kg przyrostu	
			jednostek owsia- nych	białka ogólnego strawne- go (g)			jednostek owsia- nych	białka ogólnego strawne- go (g)
Maj	695	10,90	5,483	708,5	—	—	—	—
Czerwiec	797	7,37	4,650	531,2	591	10,79	6,982	799,0
Lipiec	893	7,50	4,956	580,1	718	8,94	5,829	678,9
Sierpień	906	8,97	5,261	640,5	687	11,96	7,188	876,2
Wrzesień	859	10,77	5,465	636,8	650	14,46	7,415	866,1
Październik	951	11,65	4,023	466,7	847	12,93	5,123	606,7
Średnio	824	8,89	5,001	595,5	676	10,96	6,489	762,0

1 kg wagi żywej był niższy o ponad 2 zł. Niższe było także zużycie składników pokarmowych na przyrost 1 kg wagi żywej: jednostek owsianych o około 1,5 i białka strawnego ogólnego o około 170 g.

Ponadto w grupie I bardzo korzystnie układają się średnie przyrosty dzienne w poszczególnych miesiącach wypasu. Przyrosty dzienne tej grupy wzrastają systematycznie do sierpnia, po czym utrzymują się na zbliżonym poziomie do końca wypasu.

Przyrost dzienny grupy I przez okres 161 dni wyniósł średnio 824 g, natomiast grupy II przez okres 137 dni — 676 g.

Uzyskanie słabszych wyników w opasie grupy II należy przypisać późniejszemu terminowi rozpoczęcia wypasu. Opóźnienie to spowodowało, że przystosowywanie się buhajków do nowego rodzaju paszy miało miejsce w okresie, kiedy odrost trawy był wolniejszy i w związku z tym wartość pokarmowa pastwiska zaczynała zmniejszać się oraz wzrastało nasilenie upałów letnich.

WNIOSKI

1. Opasanie młodego bydła rzeźnego w oparciu o pastwisko jest ekonomicznie uzasadnione. W przeprowadzonym doświadczeniu przy obsadzie ponad 9 buhajków na 1 ha i zastosowaniu niewielkiego dokarmiania paszami treściwymi, uzyskano zadowalające przyrosty dzienne (od 676 do 824 g). Koszty zużytej na 1 kg przyrostu wagi żywej były niskie, bowiem w grupie I wynosiły średnio 8,89 zł, a w grupie II — 10,96 zł.

2. W początkowym okresie wypasu traktowanym jako okres żywienia przejściowego oraz w okresie późnego lata i jesiennym, należy stosować dokarmianie mieszankami treściwymi.

3. Powodzenie wypasu na pastwisku zależy od możliwie wczesnego przyzwyczajenia zwierząt do pobierania trawy, bowiem opóźnienie tego terminu odbija się na późniejszym tempie wzrostu zwierząt, podnosząc koszty opasania.

LITERATURA

1. Brzozowski A.: System pastwiskowego opasu bydła. Nowe Rol., 19, 1970.
2. Brzozowski A.: Możliwość wykorzystania pastwisk w żywieniu młodego bydła. Prz. hod., 5, 1972.
3. Juszczak J., Dobiecki A., Szulc T.: Opasanie młodego bydła do wagi żywej 450 kg w wieku 18 miesięcy przy wykorzystaniu jednego sezonu pastwiskowego i żywieniu w końcowym okresie opasania mieszanką finiszera. Biul. inf. IZ, 2 (75), 1973.
4. Klocek F.: Niektóre problemy intensyfikacji produkcji młodego żywca wołowego. Nowe Rol., 15-16, 1972.
5. Wawrzyńczak S., Kamiński S.: Systemy opasania młodego bydła rzeźnego. Nowe Rol., 15-16, 1972.

Владыслав Залевски, Казимеж Каменецки

ПРОИЗВОДСТВЕННЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ПАСТБИЩНОГО ОТКОРМА БЫЧКОВ

Резюме

Опыт был проведен госхозом Ханьск с 56 бычками низменной чёрно-пёстрой породы, происходящими из покупок от индивидуальных земледельцев. Средний вес бычков в ден 6 покупки был 90,1 кг. В период выращивания телят кормили „млекопаном” и пойлом из льняного семени, а также смесью „С” и сеном.

Пастьбу группы I числящей 23 животные начато 10 мая. Средний возраст бычков был около 6 месяцев, а вес — 138,9 кг. Пастьбу группы II начато 3 июня в возрасте около 7 месяцев, при весе животных 163,4 кг. Численность группы составляла 33 головы.

Животных пасли на загонном пастбище площадью в 6,0 га, используя электрического пастуха. Кроме пастбищной травы, потребление которой составляло 15-22 кг в день, бычкам подавали по 2 кг овсяной шелухи. В мае и сентябре применялась, кроме того, добавка комбикормов в количестве 1 кг, а в октябре — 2 кг на голову в день. Пастьба была закончена 18 октября.

Хотя условия выращивания и кормления бычков были одинаковые, а разницы наблюдались только относительно срока выхода на пастбище, то конечные результаты были разные между группами. Более благоприятные результаты получено в группе I. Средний суточный привес в группе I составил 824 г, во II — 676 г, потребление овсяных единиц на 1 кг привеса соответствующим образом — 5,0 и 6,5, потребление белка на 1 кг привеса — 595 и 762 г, а также производственные затраты 1 кг привеса — 8,89 злотых в группе I и 10,96 злотых в группе II.

Получение более слабых результатов группой II следует объяснить неблагоприятным влиянием более позднего начала пастьбы. Приспособление животных к новому роду кормов происходило тут в период, когда кормовая ценность пастбища начинала снижаться, а повышалась интенсивность летней жары.

Władysław Zalewski, Kazimierz Kamieniecki

PRODUCTION RESULTS OF PASTURE FATTENING OF YOUNG BULLS

S u m m a r y

The experiment was carried out in the State Farm (PGR) Hańsk. 56 young bulls of average live weight of 90.1 kg were bought from private farmers. During rearing period the animals were fed with milk replacer "Mlekopan." and flax seed drink and "C" concentrated mixture and hay.

The first group (23 animals) started grazing with 10th May. Bulls were than approximately 6 months old and weighed in the average 138.9 kg. Group II (33 animals) was pastured beginning at 23rd June when bulls were 7 months old and weighed 163.4 kg.

Besides pasture grass of which bulls consumed some 15-22 kg daily they were given 1 kg of oats chaff. During May and September bulls received 1 kg and during October 2 kg of concentrates daily.

The grazing period ended the 18th October.

Although feeding and management were similar in both groups, the only difference being the time of putting on pasture, final results were different. The average daily gain reached 824 in the first and 676 g in the second group. Oats units intake per 1 kg of weight gain was 5,0 in the first and 6,5 in the second group and that of protein 595 and 762 respectively.

Production cost of 1 kg of weight gain amounted to 8.98 zł in the first and 10.96 zł in the second group.

Later starting of grazing of the II-nd group explain apparently worse results. The animals had to get used to the new kind of food during the hottest summer months when the nourishing value of pasture begins to diminish.